

καὶ τοῦ ἡλίου μοιάζαν στὸ χρώμα.
Οἱ γραινίτινες κόγχες πὺν πέρα
ἠμῶνόνταν φορτωμένες μὲ χιόνια
μὲ τὸ κῆμα μιλούσαν. Καὶ λέγαν.
Τὴ κακὸ νὰ πεθαίνουν οἱ ἄνθρωποι.

Μαρίας Κεσίση: Λόρδου Βύρνος Ποιη-
τικὰ ἔργα: Γκιακούρ, Πολιορκία τῆς Κο-
ρίνθου, Παρισίνα, Νύφη τῆς Ἀβύδου,
Κατάρτα τῆς Ἀθηνᾶς, Ματζέππας, Κουρ-
σάρος (Ἐκδόσεις Σπανοῦ, Ἀθῆνα
1974)

ΓΙΑΟΤΡ (ἀπόσπασμα)

Ἀγάπη! φῶς μὲς' στὴ ζωὴ
Ἀγάπη! φῶς καὶ τ' οὐρανοῦ.
Σπινθήρας καὶ γλυκεῖα φωτιὰ.
Μὲ τῆς ἀγάπης τὴ λαλιὰ
ἀγγέλων ἄξια συντροφιά
τὸν ἄνθρωπο γλυκαίνει.
Κί' εἶναι ἡ ἅγια προσευχὴ
ὅπου ἀνυψώνει τὴν ψυχὴ
στὸν οὐρανὸ κάποια βραδιὰ
τὴν παίρνει ἡ ἀγάπη κί' ἀπαλὰ
ξανά τὴν φέρνει ἐδῶ στὴ γῆ.
Τὴ γῆ γιὰ νὰ ὁμορφαινεῖ.

Ρίτα Μπούμη Παπά: Ὅταν πεινούσαμε
καὶ πολεμούσαμε, Διηγήματα, 1941—
45 (Ἐκδόσεις Τύμφη, Ἀθῆνα 1975)

ΣΤΟ ΧΩΡΑΦΙ ΤΩΝ ΠΕΘΑΜΕΝΩΝ (ἀπό-
σπασμα)

Ἄλλες φορὲς στὴ Σύρα, αὐτὸ τὸ δευτερά-
ρικο καὶ γελαστὸ νησί, παραμονὴ Χριστού-
γεννα, λαμποκοποῦσε ὁ τόπος. Τὰ σπῖτια,
στὶς φτωχογειτονίες, ὀλόφωτα. Στρωμένες
οἱ πλωμένες κουρελοδδες καὶ τὰ χρώμα. Ἀ-
σβεστομένες οἱ ἀλλῆς κι οἱ γλάστρες. Κολλα-
ρισμένα στὰ τζάμια τ' ἄσπρα κουρτινάκια.
Ἡ φρουτιέρα στὴ μέση τοῦ τραπεζιοῦ γεμά-
τη μανταρίνια, πορτοκάλια. Τὸ χριστόφωρο
ζυμωμένο μ' ἀνθόνερο, πασπαλισμένο μὲ ση-
σάμι καὶ στολισμένο μὲ καρύδια. Τὸ μαγκάλι
— μπακιρένιο ἢ πήλινο — στὶς δόξες του.
Τὰ κάρβονά του χωνεμένα, ροδοκόκκινα. Ἡ
λάμπα στὸν τοίχο γεμάτη πετρέλαιο. Μιά
σακκούλα ζάχαρη στὸ ντουλάπι. Τὸ λάδι...
Δόξα νὰ 'χει ὁ Κύριος. Καὶ τὰ παιδιὰ... Ἄ,
κεῖνο τὸ παιδομάνι τῆς συριανῆς τῆς ἐργα-
τιᾶς. Κουτσὰ στραβά παπουτσιωμένο, μ' ἓνα
κουκλάκι τῆς δεκάρας ἀγκαλιὰ, τὴς καρα-
μοῦδης, τὴς σφουρίχτρες, τὸ τομπιάκι... «Κα-
λὴ ἑσπέρα ἄρχοντες...». Καὶ φαναράκια χάρ-
τινα μέσα στὴν πιὸ γλυκεῖα νυχτιὰ τοῦ χρο-
νου...

Κι ὁ πιὸ φτωχὸς ἐργάτης, εἶχε στὸ σπῖ-
τι του ἓνα κομμάτι κρέας κι ἔβραζε στὸ τσου-
κάλι. Ξεχόνονταν ἡ μυρωδιὰ ὄξω ἀπ' τὴς πόρ-
τες. Ἄκουγες μὲς' ἀπ' τὴς ἀλλῆς τραγοῦ-
δια. Κανένα βραχνιασμένο φωνογράφο μὲ
χωνί, σὲ σπῖτι ναυτικοῦ. Μπουζούκι οἱ μερ-

κλῆδες τοῦ λιμανιοῦ. Καὶ τὸ κρασάκι. Καὶ τ'
ἀστεία. Τὸ ἐρωτικὸ γαργάλισμα πὺν σπιθο-
βόλαγε στῶν γυναικῶν τὰ μάτια. Ἡ τσαχα-
νιά πὺν δὲν πλερώνεται μὲ τίποτα, καὶ λώ-
λαινε τὰ παληκάρια.

Γερ. Δ. Κασόλα: Ταξιδεύοντας μὲ τὸ
θάνατο, Ἡ μελανὴ σελίδα τοῦ Β' Παγ-
κοσμίου πολέμου (6' ἔκδοση, Σείριος
1973)

ΣΤΟ ΠΕΛΑΓΟ, ΠΑΡΑΣΚΕΤΗ, 17 ΝΟ-
ΕΜΒΡΙΟΥ (Κεφ. 4, ἀπόσπασμα)

Οἱ ναῦτες βολτάρουν νευρικὰ κάτω στὸ κα-
τάστρωμα, δεξιὰ στὸ πᾶσο. Στὰ πρόσωπά
τους εἶναι ζωγραφισμένη ἡ ἀγωνία. Μερικοὶ
κάνουν τὸ σταυρὸ τους, ἐνῶ καρφώνουν τὰ
βλέμματά τους σ' αὐτὸ τὸ φοβερὸ σημάδι
ἀπ' τὸ ὁποῖο μπορεῖ νὰ ξεπηδήσει ἀπὸ στιγ-
μὴ σὲ στιγμὴ ὁ θάνατος. Ἔνας ἀπ' αὐτοὺς
τρέχει κί' ἀρπάζει τὸ σωσίβιό του. Οἱ ἄλλοι
τὸν μμοῦνται. Καὶ ὅλοι μαζεύονται στὴν κου-
παστὴ ἔτοιμοι νὰ πέσουν στὴ θάλασσα. Παρ'
ὅλα αὐτὰ περιμένουν. Σ' αὐτὲς τὶς πολὺ κρι-
σιμὲς στιγμὲς τῆς ζωῆς τῶν ἀνθρώπων, ἡ
ἐλπίδα εἶναι τὸ αἶσθημα πὺν κυριαρχεῖ στὴν
ψυχὴ μας.

Μὲ δέος καὶ ταραχὴ παρακολουθῶ πότε τὸ
περισκόπιο τοῦ ὑποβρυχίου καὶ πότε τοὺς ναῦ-
τες μας. Ἀπὸ τὸ νοῦ τους περνοῦν ἀσφαλῶς
αὐτὴ τὴ στιγμὴ οἱ πιὸ ἀντίθετες σκέψεις: νὰ
μείνουν στὸ πλοῖο; Θὰ βροῦν τὸ θάνατο! Νὰ
πέσουν στὴ θάλασσα; Μὰ καὶ κεῖ δὲν τοὺς
περιμένει καμμιά βοήθεια! Ὁ ὠκεανὸς εἶναι
μανιασμένος, ἄγριος, φοβερός. Καὶ βρισκό-
μαστε σὲ ἀπόσταση 200 μίλια ἀπ' τὴ στε-
ρη!

Γιώργη Χαλατσά: Ἐπιτύμβιο στὸ χθὲς
(Ἀθῆνα 1976)

ΜΙΑ ΔΕΣΜΗ ΛΕΓΙ-MONANΘΙΑ

«Κατέβασαν τὰ ρέματα
καὶ σῦραν τὰ χαντάκια
κατέβασε κι ὁ Ζάστανος
καὶ τὸ Μεγάλο Ρέμα.»

Ὅπως ἦταν ἀνεβασμένη τὰ γυναικεία πάνω
στὸ ζῶ, ἔβλεπε τὰ μαῦρα γυαλιστερά παπού-
τσια μὲ τὶς κεντητὲς μεταξωτὲς κάλτσες.
Καὶ τὸ γαϊτάνι ἀπ' τὸ ἄσπρο τῆς φουστάνι
μὲ τὸ πολκάκι, ξανεμισμένα. Ἡ σφιχτὴ ζώνη
τέντωνε μπροστὰ τὸ στήθος τῆς πέφθικας.
Ψιχαλιστὰ τὰ γαλανὰ μάτια μ' ἓνα γραμμέ-
νο φρούδι κι ἡ βούλα βυζαχτὸ φιλὶ στὸ τριαν-
ταφυλλί τῆς μάγουλο, ἡ πλεξούδα χοντρὴ
μπροστὰ γέμιζε μ' ἀφέλεια τὸν ὄμο τῆς. Καὶ
χαϊδεύε τὴς λέξεις σαλαγώντας το. Ἦταν ἡ
ἄνοιξη ἡ ἴδια.

Λογάριαζε μὲ τὸ νοῦ τῆς τόσα καὶ τό-
σα πὺν θάγόραζε ἀπ' τὸ μακρινὸ παζάρι.
Ὅλα στολισματα τῆς ὁμορφάδας, ὅλα παινε-